

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Cob/47/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119408219
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Kubincová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6119408219.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Kubincovej, PhD., členov senátu JUDr. Mariána Blahu a JUDr. Martiny Holecovej, v právnej veci žalobcu: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, so sídlom Špitálska 4,6,8, 816 43 Bratislava, IČO: 00 681 156, v konaní právne zast.: Martin Pavle s. r. o., so sídlom Pribinova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 860 450, proti žalovanému: Občianske združenie Vidiecky parlament na Slovensku, so sídlom Kapitulska 314/13, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 37 803 174, v konaní právne zast.: PETKOV & Co s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 50 430 742, o zaplatenie 20.194,02 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozhodnutiu Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 62Cb/61/2020 - 568 zo dňa 1. decembra 2022, takto

rozhodol:

I. Rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 62Cb/61/2020 - 568 zo dňa 1. decembra 2022 potvrdzuje.

II. Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie v prvej výrokovej vete uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 20.194,02 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,05 % ročne zo sumy 20.194,02 Eur od 02.01.2016 do zaplatenia a paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- Eur, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. V druhej výrokovej vete žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 30.10.2019 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 20.194,02 Eur spolu s úrokom omeškania vo výške 9,05 % ročne zo sumy 20.194,02 Eur od 02.01.2016 do zaplatenia a paušálnou náhradou nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,-Eur, titulom vrátenia finančných prostriedkov poskytnutých žalovanému na základe Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. Z2714013015401 uzavretej medzi žalobcom ako poskytovateľom a žalovaným ako prijímateľom dňa 17.06.2020 (ďalej len „Zmluva“). Predmetom zmluvy bola úprava podmienok pri poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“) zo strany žalobcu žalovanému na realizáciu aktivít projektu s názvom „Rozvoj ľudských zdrojov Občianskeho združenia VIPA“, ktorý bol predmetom schválenej žiadosti o NFP v rámci výzvy DOP-SIA-2009/4.1.3/01. Projekt realizovaný na základe zmluvy mal byť financovaný z NFP v rozsahu 95 % z celkových oprávnených výdavkov na realizáciu aktivít projektu (bod 3.1.písm. c/ Zmluvy), pričom NFP sa poskytoval z dvoch zdrojov, a to zo štátneho rozpočtu SR a rozpočtu EÚ. Žalovaný bol povinný zabezpečiť vlastné zdroje financovania vo výške 5 % z celkových oprávnených výdavkov a súčasne mal znášať na vlastné náklady aj všetky neoprávnené výdavky (bod 3.1. písm. d/ Zmluvy).

V zmluve bolo dohodnuté financovanie systémom kombinácie zálohových platieb a refundácie, pričom financovanie zálohovými platbami bolo vykonávané poskytnutím tzv. zálohových platieb žalovanému ešte pred samotným použitím NFP na výdavky projektu. Následne bol žalovaný povinný zálohovými platbami prijatý NFP vynaložiť výlučne na úhradu oprávnených výdavkov v súlade so zmluvou (bod 3.3. Zmluvy) a predložiť ich na kontrolu žalobcovi prostredníctvom tzv. zúčtovania zálohových platieb na základe tzv. žiadostí o platbu podávaných prijímateľom a poskytovateľ ich kontroloval, o čom vyhotovil záznamy z administratívnej kontroly. Zúčtovaním zálohových platieb sa prijímateľovi neposkytovali finančné prostriedky, ale sa posudzovala oprávnenosť vynaloženia NFP z poskytnutých zálohových platieb, t. j. najmä oprávnenosť, reálnosť, správnosť, aktuálnosť a neprekryvanie sa výdavkov projektu. Poskytovateľ kontroloval formálnu a vecnú správnosť žiadosti o platbu (čl. 16 bod 4.17 a 4.18 VZP). Nárok žalovaného na príslušnú časť NFP vznikol len v rozsahu, v akom žalobca rozhodol o oprávnenosti výdavkov projektu (čl. 16 bod 4.15 VZP), pričom obdobné oprávnenie žalobcu vyplýva aj zo zákona, a to ustanovenia § 7 ods. 6 Zákona o pomoci a podpore. Na základe žiadosti žalovaného žalobca žalovanému poskytol zálohové platby dňa 26.07.2010 vo výške 30.000,- Eur, dňa 15.03.2011 vo výške 20.695,86 Eur, dňa 13.06.2011 vo výške 7.891,50 Eur, dňa 17.10.2011 vo výške 31.330,85 Eur a dňa 16.03.2012 vo výške 32.577,13 Eur, t. j. spolu vo výške 122.495,34 Eur. Následne žalovaný požiadal prostredníctvom žiadosti o platbu o zúčtovanie zálohových platieb. Žalobca následne tieto žiadosti o platbu skontroloval a zistil, že výdavky predložené žalovaným neboli oprávnené v plnej výške. Výška oprávnených výdavkov financovaných z NFP predstavovala sumu 102.301,32 Eur a žalobca zúčtoval sumu zálohových platieb iba vo výške 102.301,32 Eur. Rozdiel medzi zálohovými platbami a zúčtovanou sumou oprávnených výdavkov pripadajúcou na poskytnuté NFP predstavuje žalovanú sumu 20.194,02 Eur, kde túto sumu je nutné považovať za nezaúčtovanú, keďže finančné prostriedky použité zo zálohových platieb na neoprávnené výdavky nemožno považovať za riadne zúčtované. Žalovaný sa ešte pokúšal nezúčtovanú časť poskytnutého NFP zúčtovať prostredníctvom ďalších žiadostí o platbu č. 27140130154213 a č. 27140130154214, ktoré však boli žalobcom zamietnuté, pretože si v nich žalovaný uplatňoval duplicitné výdavky. Následne žalobca žiadosťou o vrátenie finančných príspevkov č. 27140130154/Z03 zo dňa 23.10.2015 doručenou žalovanému dňa 12.11.2015 vyzval žalovaného na vrátenie nezúčtovanej sumy NFP vo výške 20.194,02 Eur v súlade s článkom 10 ods. 4 VZP, na základe čoho bol žalovaný povinný vrátiť predmetnú sumu do 50 dní od doručenia (čl. 10 ods. 6 VZP), t. j. do 01.01.2016. Žalobca uviedol, že žalovaný tento dlh ani sčasti neuhradil, žalobca si preto popri žalovanej sume 20.194,02 Eur uplatnil aj úrok z omeškania v zmysle § 369 ods. 2 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“) v spojení s § 1 ods. 2 Nariadenia vlády č. 21/2013 Z. z. a paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- Eur v zmysle § 369c ods. 1 Obchodného zákonníka v spojení s § 2 Nariadenia vlády č. 21/2013 Z. z.

3. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že súd v upomínacom konaní vydal dňa 25.11.2019 platobný rozkaz sp. zn. 11Up/1493/2019, voči ktorému podal žalovaný v zákonnej lehote odpor s vecným odôvodnením. Žalovaný v odpore potvrdil, že na základe Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku zo dňa 17.06.2010 prijal od žalobcu zálohové platby v celkovej výške 122.495,34 Eur s tým, že suma poskytnutých zálohových platieb bola použitá na úhradu oprávnených výdavkov v rozsahu 92,34 %, vo zvyšku znášal žalovaný oprávnené výdavky sám. Podľa žalovaného žalobca za nezaúčtovanú považuje tú časť poskytnutých zálohových platieb, ktorá bola použitá na úhradu výdavkov projektu podľa zmluvy, ktoré žalobca „ex post“ jednostranne za oprávnené neuznal. Medzi stranami sporu je od roku 2015 sporný výsledok posúdenia oprávnenosti časti výdavkov projektu v zmysle Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, nakoľko žalobca aplikoval na krátenie riadne uplatnených výdavkov tzv. Metodické usmernenie riadiaceho orgánu č. N3/2007 v znení aktualizácie č. 10, prijaté jednostranne žalobcom až po uzatvorení zmluvy, účinné od 09.09.2011. Podľa žalovaného limity výdavkov sa začali uplatňovať až od 09.09.2011 a mohli byť uplatňované len v obdobných zmluvných vzťahoch založených až po tomto dátume. Podľa názoru žalovaného tento dokument nie je a nikdy nebol súčasťou Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku a žalobca nebol oprávnený na základe tohto dokumentu krátenie jednostranne realizovať. Z pohľadu žalovaného boli oprávnené výdavky vynaložené a riadne zaúčtované podľa zmluvy a žalobca nemá právo na vrátenie sumy 20.194,02 Eur, keďže táto bola žalovaným riadne použitá na úhradu oprávnených výdavkov tak, ako sú tieto definované v zmluve v znení záväznom pre žalobcu aj žalovaného. Podľa žalovaného ak chcel žalobca dosiahnuť zmenu zmluvných podmienok dohodnutých v uzavretej zmluve, mal po prijatí Metodického usmernenia riadiaceho orgánu č. N3/2007 v znení aktualizácie č. 10 postupovať v súlade s odporúčaniami vládneho auditu - Správy z vládneho auditu č. A 467 K 2987 a uzavrieť k zmluve dodatok, predmetom ktorého by bolo pripojenie

tohto dokumentu k zmluve, čím by došlo k úprave zmluvných podmienok. Žalovaný v podanom odpore tiež uviedol, že žalobcom uplatňovaná pohľadávka, t. j. právo na zaplatenie sumy 20.194,02 Eur z titulu vrátenia časti nenávratného finančného príspevku vyplateného žalovanému zálohovou platbou, je predmetom iného súdneho konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 28Cb/46/2015, v ktorom sa žalovaný (v procesnom postavení žalobcu) domáha určenia neexistencie práva žalobcu (v procesnom postavení žalovaného) na zaplatenie sumy 20.194,02 Eur z titulu vrátenia časti nenávratného finančného príspevku vyplateného žalovanému zálohovou platbou. V tejto súvislosti žalovaný navrhol, aby súd prerušil konanie do právoplatného skočenia konania o podanom dovolaní v tejto veci voči rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1Cob/111/2017-822 zo dňa 22.11.2018, ktorým bolo potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 28Cb/46/2015-739 zo dňa 06.03.2017.

4. Žalobca vo vyjadrení k odporu zdôraznil, že nárok žalovaného na NFP v zmysle čl. 16 bod. 4.15 VZP vzniká len v rozsahu, v akom žalobca rozhodne o oprávnenosti výdavkov. Pripomenul, že žalovaný získava nenávratným finančným príspevkom benefit, bez poskytnutia reálnej protihodnoty, preto je daný verejný záujem na tom, aby sa s NFP nakladalo hospodárne a efektívne, keďže ide o finančné prostriedky z verejných zdrojov určené na verejnoprospešný cieľ. Vznik nároku na poskytnutie príspevku podlieha okrem iného aj preukázaniu jeho oprávnenosti podľa usmernenia RO č. N3/2007 v zmysle neskorších aktualizácií (bod 5.32. Zmluvy). Žalobca tiež poukázal na ustálenú súdnu prax potvrdzujúcu jeho argumentáciu, najmä ohľadom špecifickosti vzťahov pri poskytovaní NFP, rozsahu nároku na NFP, oprávnenia žalobcu krátiť výdavky a upravovať tým výšku NFP, ako to vyplýva zo zmluvných dojednaní, predpisov záväzných pre strany podľa zmluvných dojednaní, ale aj priamo zo zákona, ako aj ohľadom aplikovateľnosti usmernenia RO č. N3/2007 v znení neskorších aktualizácií pri krátení neoprávnených výdavkov.

5. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobcu k podanému odporu na výzvu súdu nevyjadril.

6. Žalobca podaním zo dňa 11.07.2022 oznámil súdu, že Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutím zo dňa 27.04.2022, sp. zn. 2Obdo/28/2021, odmietol dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22.11.2018 č.k. 1Cob/111/2017-822, potvrdzujúceho rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 06.03.2017, č.k. 28Cb/46/2015-739. Žalobca citujúc odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu ďalej uviedol, že predmetné uznesenie najvyššieho súdu potvrdzuje jeho argumentáciu, a naopak vyvracia argumentáciu žalovaného.

7. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalovaný na pojednávaní trval na tom, že žaloba žalobcu o zaplatenie žalovanej sumy nie je dôvodná. Mal za to, že predmetom sporu je otázka, či sa má daný vzťah medzi stranami sporu posudzovať v zmysle Usmernenia RO č. N3/2007 v znení aktualizácie č. 10, ktorá neexistovala v čase uzatvorenia zmluvy. Podľa žalovaného sa právny vzťah má posudzovať v zmysle aktualizácie č. 6 tohto usmernenia. Ide o otázku legitímnych očakávaní zmluvnej strany, kde sa nemôže dodatočne bez súhlasu a vôle zmluvnej strany stať obsahom zmluvy niečo, čo v čase uzavretia zmluvy neexistovalo. Poukázal na to, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 28Cb/46/2015 bol neúspešný z dôvodu nesplnenia procesného predpokladu na podanie určovacej žaloby, t. j. pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení neexistencie práva žalobcu tohto konania na zaplatenie. Podľa jeho názoru sa preto súdy vyššie nastolenou meritórnou otázkou v uvedenom konaní zaoberali nad rámec a názor súdov vyjadrený v uvedenom konaní nemôže byť relevantný pre toto konanie. Žalovaný tiež na pojednávaní doplnil svoju procesnú obranu poukazujúc na ustanovenie § 132 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého opísanie rozhodujúcich skutočností nie je možné nahradiť odkazom na listinné dôkazy, pričom podľa názoru žalovaného žalobca v konaní neunesol bremeno tvrdenia, keď v rozpore s týmto zákonným ustanovením v žalobe netvrdil, v čom boli výdavky žalovaného neoprávnené a odkázal na predložené dôkazy. Žalovaný mal za to, že žaloba neobsahuje všetky relevantné skutkové tvrdenia a z tohto dôvodu by mal súd žalobu zamietnuť.

8. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia ďalej vyplýva, že súd prvej inštancie v konaní považoval za nesporné, že medzi stranami sporu bola dňa 17.06.2010 uzatvorená Zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. Z2714013015401 (ďalej len „zmluva“), ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli Všeobecné zmluvné podmienky k zmluve o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Predmetom uzavretej zmluvy bola úprava podmienok pri poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“) zo strany žalobcu ako poskytovateľa žalovanému ako prijímateľovi na realizáciu aktivít projektu s názvom: „Rozvoj ľudských zdrojov Občianskeho združenia VIPA“, pričom projekt mal byť v zmysle bodu

3.1. zmluvy financovaný z NFP v rozsahu 95 % z celkových oprávnených výdavkov na realizáciu aktivít projektu zo štátneho rozpočtu SR a rozpočtu EÚ, a v rozsahu 5 % z vlastných zdrojov žalovaného.

9. Súd prvej inštancie tento zmluvný vzťah posúdil podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka ako inominátnu zmluvu podriadenú režimu Obchodného zákonníka, avšak s nevyhnutným rešpektovaním verejného prvku s poukazom na § 15 ods. 1 Zákona o pomoci a podpore, a to vzhľadom na charakter žalobcu ako zmluvnej strany, ako aj predmet plnenia dohodnutý v zmluve, keď v bode 3.3. zmluvy sa žalovaný zaviazal použiť NFP výlučne na úhradu celkových oprávnených výdavkov na realizáciu aktivít projektu a za splnenia podmienok stanovených zmluvou, pričom podľa bodu 3.6. zmluvy vzal žalovaný na vedomie, že použitie finančných prostriedkov poskytnutých z verejných zdrojov podlieha osobitnej kontrole a je podriadené režimu upravenému v predpisoch ES a SR.

10. Medzi stranami podľa súdu prvej inštancie tiež nebolo sporné, že žalovaný na základe zmluvy a podaných žiadostí o platbu prijal od žalobcu formou zálohových platieb finančný príspevok v celkovej sume 122.495,34 Eur. Žalovaný v zmysle Zmluvy požiadal prostredníctvom žiadosti o platbu o zúčtovanie zálohových platieb, žalobca následne tieto žiadosti o platbu skontroloval, pričom kontrolou zúčtovacích žiadostí o platbu žalobca zistil, že výdavky predložené žalovaným neboli oprávnené v plnenej výške, keď podľa zistení žalobcu žalovaný zúčtoval sumu zálohových platieb iba vo výške 102.301,32 Eur. Podľa súdu prvej inštancie žalovaný v priebehu konania nepoprel skutočnosť, že žalobca žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov č. 27140130154/Z03 zo dňa 23. 10. 2015 v súlade s čl. 10 ods. 4 VZP stanovil žalovanému povinnosť vrátiť sumu 20.194,02 Eur, ktorá bola žalovanému doručená dňa 12.11.2015 a rovnako nepoprel ani skutočnosť, že uvedenú finančnú sumu neuhradil v súlade s článkom 10 bodom 6 VZP do 50 dní od doručenia žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov.

11. Sporným v konaní bolo podľa súdu prvej inštancie krátenie poskytnutia finančných prostriedkov zo strany žalobcu, keď žalovaný sa v konaní bránil tvrdením, že žalobca pri kontrole zúčtovaných platieb mal nesprávne aplikovať Usmernenie RO č. N3/2007 v znení aktualizácie č. 10 účinné až po uzatvorení zmluvy, ktoré nebolo schválené žalovaným, v dôsledku čoho sa nestalo súčasťou zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku.

12. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že pri riešení tejto spornej otázky sa súd prvej inštancie v plnom rozsahu stotožnil s právnym názorom súdov vysloveným v obdobných sporoch a osobitne poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 28Cb/46/2015-739 zo dňa 06.03.2017 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Bratislava I č.k. 28Cb/46/2015-747 zo dňa 06.03.2017, ktoré bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 1Cob/111/2017-822 zo dňa 22.11.2018, kde predmetom rozhodovania bol práve zmluvný vzťah medzi sporovými stranami tohto konania, a to nárok žalobcu na vrátenie nenávratného finančného príspevku v žalovanej sume 20.194,02 Eur. V tejto súvislosti poukázal na to, že v tomto konaní sa súd dostatočne podrobne zaoberal aj nastolenou spornou otázkou aplikácie Usmernenia RO č. N3/2007 v znení aktualizácie č. 10 pri kontrole zúčtovaných platieb a oprávnenosti výdavkov žalovaného.

13. V nadväznosti na uvedené súd prvej inštancie doplnil, že je rovnako toho názoru, že nárok v zmysle zmluvy o poskytnutí NFP zo dňa 17.06.2010 na vyplatenie príslušnej platby vzniká prijímateľovi, t.j. žalovanému, len v rozsahu, v akom žalobca, t.j. poskytovateľ, rozhodne o oprávnenosti výdavkov projektu (čl. 4 bod 4.15 VZP) a v zmysle čl. 10 bodu 1 VZP je žalovaný povinný vrátiť NFP alebo jeho časť, ak ho nevyčerpal v oprávnenom období pre výdavky podľa tejto zmluvy. Zo znenia čl. 16 bodu 4.15 VZP tiež podľa súdu prvej inštancie vyplýva, že prijímateľovi vznikne nárok na platbu pri systéme zálohových platieb iba v prípade, ak podá úplnú a správnu Žiadosť o platbu (poskytnutie zálohovej platby aj zúčtovania zálohovej platby), a to až v momente schválenia Žiadosti Poskytovateľom. Podľa článku 16 bodu 4.17 VZP je poskytovateľ povinný vykonať overenie podľa článku 60 Nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 a článku 13 Nariadenia Komisie (ES) č. 1828/2006, ktoré zahŕňa administratívne overenie a v prípade potreby overenie na mieste. Administratívne overenie pozostáva z overenia formálnej a vecnej správnosti žiadosti o platbu a podľa článku 16 bodu 4.18 VZP v rámci overenia vecnej správnosti je poskytovateľ povinný overovať reálnosť, oprávnenosť, správnosť, aktuálnosť a neprekryvanie sa nárokováných výdavkov.

14. Súd prvej inštancie mal za to, že na základe uvedeného bolo uzavretou zmluvou žalobcovi dané oprávnenie na posúdenie oprávnenosti výdavkov, pričom do jeho autonómie danej prejavom

vôle zmluvných strán bolo dané aj rozhodovanie o ich výške. To podľa záverov súdu prvej inštancie znamená, že poskytovateľ po obdržaní žiadosti o platbu s príslušnými dokladmi bol oprávnený v zmysle dohodnutých zmluvných podmienok preskúmať jej oprávnenosť. Oprávnenie žalobcu neuznať výdavky nevyplýva len zo Zmluvy o poskytnutí NFP, ale aj z ustanovenia § 7 ods. 6 Zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva, v zmysle ktorého je riadiaci orgán oprávnený pozastaviť, zamietnuť alebo upraviť výšku platby pre projekt alebo jeho časť, ak zistí nedostatky v postupe prijímateľa a partnera pri realizácii pomoci a podpory.

15. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia v reakcii na procesnú obranu žalovaného tiež poukázal na bod 2.3 zmluvy, kde sa žalobca ako poskytovateľ zaväzuje poskytnúť žalovanému NFP nielen v súlade s ustanoveniami tejto Zmluvy, ale aj so všetkými dokumentmi, na ktoré Zmluva odkazuje a s platnými a účinnými všeobecnými záväznými právnymi predpismi SR a právnymi aktami Európskych Spoločenstiev. Z bodu 5.32 Zmluvy vyplýva, že: „Schválením výdavkov v rozpočte projektu nevzniká prijímateľovi automaticky nárok na uhradenie výdavku, ak nepreukáže oprávnenosť výdavku v zmysle usmernenia RO č. N3/2007 k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007-2013 v zmysle neskorších aktualizácií.“ Žalovaným namietané Usmernenie RO č. N3/2007 patrí medzi dokumenty, na ktoré zmluva v bode 2.3 odkazuje, a to aj „v znení neskorších aktualizácií“. O potvrdení znalosti obsahu zmluvy svedčí ustanovenie bodu 6.10 zmluvy, kde zmluvné strany prehlasujú, že obsahu a právnym účinkom zmluvy porozumeli a ich zmluvné prejavy sú dostatočne jasné, určité a zrozumiteľné. Podľa súdu prvej inštancie Usmernenie RO č. N3/2007 ako interný predpis vydaný v súvislosti a pre účely poskytovania nenávratného finančného príspevku v znení jeho aktualizácií je dokumentom „sui generis“, ktorý sa aplikuje na daný projekt v momente výkonu kontroly a nie k momentu vynaloženia výdavkov.

16. K námietke žalovaného, podľa ktorej žalobca v konaní neunesol bremeno tvrdenia, keď neuviedol, v čom mali byť výdavky žalovaného neoprávnené a v rozpore s ustanovením § 132 ods. 2 CSP odkázal len na predložené dôkazy, súd prvej inštancie doplnil odôvodnenie svojho rozhodnutia v tom smere, že ustanovenie § 150 CSP zakotvujúce jednu zo základných procesných povinností strán sporu, a to povinnosť tvrdiť. Schopnosť strany sporu uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom je predpokladom pre úspech v spore. Posúdenie otázky, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah tejto jej povinnosti, sa odvíja od hmotného práva. Podľa názoru súdu prvej inštancie pokiaľ žalobca v prejednávanej veci tvrdil, že po vykonanej kontrole žiadostí o platbu žalovaného dospel k záveru, že výška oprávnených výdavkov projektu žalovaného financovaných z NFP predstavovala sumu 102.301,32 Eur, v dôsledku čoho finančné prostriedky použité zo zálohových platieb na neoprávnené výdavky v žalovanej sume 20.194,02 Eur nemožno považovať za riadne zúčtované a na strane druhej žalovaný tvrdil, že on si zúčtoval zálohovo vyplatené finančné prostriedky správne, bolo povinnosťou žalovaného uviesť také skutkové tvrdenia, ktorými by oprávnenosť výdavkov projektu súdu vysvetlil a tvrdenia žalobcu vyvrátil. Zároveň bolo povinnosťou žalovaného na preukázanie svojich tvrdení označiť a predložiť dôkazy. Povinnosť preukázať oprávnenosť výdavkov projektu v celkovej sume 122.495,34 Eur bolo povinnosťou tej strany sporu, ktorá uvedené tvrdí, t. j. v tomto prípade žalovanej strany sporu. Podľa záveru súdu prvej inštancie nebolo povinnosťou žalobcu preukazovať neexistujúcu skutočnosť, t.j. že výdavky žalovaného oprávnené neboli. Súd prvej inštancie v nadväznosti na tento výklad doplnil, že žalovaný len vo všeobecnej rovine tvrdil, že sumu poskytnutých zálohových platieb v celkovej výške 122.495,34 Eur použil na úhradu oprávnených výdavkov, tieto však bližšie nekonkretizoval. Svoju procesnú obranu zameral na žalobcom nesprávne použitie Usmernenia RO č. N3/2007 v znení jeho aktualizácií č. 10 pri kontrole zúčtovaných platieb, avšak neuviedol konkrétne skutkové tvrdenia, ktorými by poprel skutkové tvrdenia žalujúcej protistrany spočívajúce v tom, že žalovaný nemá nárok na nenávratný finančný príspevok tak, ako mu bol formou zálohových platieb poskytnutý. Vzhľadom na charakter procesnej obrany žalovaného, spočívajúcej v tvrdení oprávnenosti výdavkov a správnom zúčtovaní zálohových platieb, bolo jeho povinnosťou uviesť v tomto smere dostatočne konkrétne tvrdenia. Z § 151 CSP pre žalovaného vyplývalo procesné bremeno popretia skutkových tvrdení protistrany, t.j. procesné bremeno uviesť vlastné tvrdenia, kde pre kvalitu popretia skutkových tvrdení platia rovnaké požiadavky, ako pre predkladanie skutkových tvrdení podľa § 150 CSP.

17. Súd prvej inštancie na podklade skutočnosti, že žalovaný okrem namietanej nesprávnej aplikácie Usmernenia RO č. N3/2007 v znení jeho aktualizácie č. 10 neuviedol vlastné skutkové tvrdenia, ktorými by akýmkoľvek spôsobom spochybnil výsledky kontroly žalobcu a nepreukázal nárok na uhradenie všetkých uplatnených výdavkov, nakoľko v konaní nepreukázal oprávnenosť týchto výdavkov, dospel k

záveru, že žalovaný je povinný časť prijatého NFP, ktorý nemožno považovať za zúčtovaný, žalobcovi vrátiť s poukazom na čl. 10 ods. 1 VZP.

18. Na podklade uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 20.194,02 Eur. Keďže žalobca si v konaní uplatnil nárok na zaplatenie úroku z omeškania od 02.01.2016 do zaplatenia, t. j. odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty 50 dní od doručenia žiadosti o vrátenie NFP, stanovenej v čl.10 bode 6 VZP, pričom žiadosť o vrátenie NFP bola žalovanému doručená dňa 12.11.2015, súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na zaplatenie úroku z omeškania v zmysle žaloby, ako aj nárok na zaplatenie paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- Eur v súlade s ustanovením § 369c Obchodného zákonníka v spojení s § 2 Nariadenia vlády č. 21/2013 Z. z.

19. O trovách prvostupňového konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v zmysle zásady procesného úspechu tak, že žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný, priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

20. Proti tomuto rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal v celom rozsahu odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

21. Podľa odvolacích tvrdení žalovaného súd žalobcovi priznal žalovaný nárok, hoci žalobca neunesol bremeno tvrdenia o rozhodných skutočnostiach podstatných pre rozhodnutie, a sice v žalobe žalobca vôbec netvrdil, ktoré výdavky sú v zmysle zmluvy o NFP oprávnené, a v nadväznosti na to netvrdil a nepreukázal, že výdavky uplatnené žalovaným nespádajú ani pod jednu z kategórií oprávnených výdavkov v zmysle zmluvy o NFP, čo ich robí neoprávnenými. Naopak žalovaný výlučne poukázal vo svojej žalobe (bez adekvátnych tvrdení) na prílohu priloženú k žalobe (žiadosti o platby - ŽoP a tabuľky obsiahnuté v žalobe, z ktorých nie je zjavné, ktoré položky boli neoprávnené), pričom tak žalobca urobil v rozpore s § 132 ods. 2 CSP. Podľa žalovaného ho potom súd prvej inštancie nesprávne zaťažil dôkazným bremenom, keď ustálil, že žalobca nie je povinný preukázať a tvrdiť, že výdavky žalovaného boli neoprávnené a naopak, že žalovaný mal preukázať, že výdavky boli oprávnené. Žalovaný je toho názoru, že dôkazné bremeno v rozsahu preukázania oprávnenosti výdavkov by na neho prešlo až vtedy, ak by žalobca riadne tvrdil a preukázal, že výdavky žalovaného boli neoprávnené, čo však žalobca neurobil.

22. Žalovaný tiež v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval „negatívnu dôkaznú teóriu“ o údajných negatívnych skutočnostiach. Preukázanie neoprávnenosti výdavkov nie je preukazovanie negatívnej (neexistujúcej) skutočnosti, teda že niečo nie je. Žalobca mal preukázať pozitívnu skutočnosť, že výdavky sú neoprávnené, nespĺňajúce charakter oprávnenosti v zmysle zmluvy o NFP. Takéto komplexné pozitívne tvrdenie v žalobe nie je nikde uvedené a nie je v žalobe na takéto tvrdenie naviazaný žiaden dôkaz. Žalovaný sa preto voči takémuto neexistujúcemu žalobnému tvrdeniu, ktoré v konaní zo strany žalobcu ani nebolo preukazované, nemusel brániť. Neexistujúce tvrdenia žalobcu sa v spore nemôžu dokazovať, lebo nemajú svoj skutkový podklad v žalobe. Neuplatnenie adekvátneho tvrdenia zo strany žalobcu nemôže mať pre žalovaného za žiadnych okolností negatívny dopad. Procesná aktivita žalovaného je totižto z povahy veci vždy len obranou proti tvrdeniam žalobcu a teda reakciou na žalobcovu akciu. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 246/2019. Súd prvej inštancie sa podľa žalovaného takýmto postupom dopustil porušenia dispozičnej zásady kontradiktórneho sporového konania na neprospech žalovaného. Prekročením návrhu a porušením dispozičnej zásady konania je aj rozhodnutie vychádzajúce z iného skutkového tvrdenia žalobcu, než ktorý bol tvrdný v žalobe. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na závery Najvyššieho súdu Českej republiky v rozhodnutí sp. zn. 25Cdo/1934/2001.

23. Súd prvej inštancie podľa žalovaného nesprávne (a neoprávnené) vychádzal zo záverov rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 28Cb/46/2015-739, rozsudku Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1Cob/111/2017-822 a zo záverov uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Obdo/28/2021 zo dňa 27.04.2022. Tieto závery neboli pre súd prvej inštancie v otázke posúdenia (ne)oprávnenosti výdavkov žalovaného záväzné. Žaloba žalovaného bola totiž v konaní na Okresnom súde Bratislava I. sp. zn. 28Cb/46/2015 v časti týkajúcej sa aj otázky (ne)oprávnenosti výdavkov

zamietnutá z procesného dôvodu - neexistencie naliehavého právneho záujmu na určení. Konajúce súdy sa hmotnoprávnou stránkou veci nemali vôbec zaoberať (a už vôbec nie záväzne pre iný orgán). Poukázal pri tom na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovené v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 91/2006.

24. Žalovaný v podanom odvolaní ďalej vytykal okresnému súdu, že nesprávne právne posúdil otázku aplikovateľnosti Usmernenia RO č. N3/2007 v znení aktualizácie č. 10, ktoré sa stalo účinným až po uzatvorení zmluvy o NFP, ktoré nebolo schválené žalovaným, v dôsledku čoho sa nikdy nestalo súčasťou Zmluvy o NFP a preto bolo pre vec skutkovo aj právne irelevantné. Podľa presvedčenia žalovaného žalobca si nemôže svojvoľne zmyslieť tri či päť rokov od uzatvorenia zmluvy o NFP, že za neoprávnené bude považovať aj výdavky, o ktorých to zmluva o NFP neustanovila. Súd prvej inštancie svojim rozsudkom v podstate judikoval, že prijímateľ NFP na základe zmluvy uzatvorenej podľa Obchodného zákonníka nemá žiadnu právnu istotu ohľadne podstatnej náležitosti zmluvy, pretože druhá zmluvná strana (ministerstvo) si môže kedykoľvek jednostranne zmyslieť, že nebude plniť 95 % oprávnených výdavkov, ale len 20 %, pretože po „x“ rokoch od uzavretia zmluvy sa ministerstvo rozhodne, že v tých „pôvodne nakontrahovaných“ 75 %-ách už aktuálne považuje výdavky za neoprávnené. Uvedený prístup nemá nič spoločné s kontrolou „oprávnenosti výdavkov“ ako sa podľa názoru žalovaného mylne domnieval súd. Podľa žalovaného ide o jednoduchú jednostrannú zmenu zmluvných podmienok bez súhlasu druhej zmluvnej strany a to retroaktívne. Princíp zákazu retroaktivity je imanentnou súčasťou princípu iura quaesita (ochrana nadobudnutých práv) a spoločne tvoria jeden z predpokladov princípu právnej istoty, ktorého existencia je nevyhnutná pre riadne fungovanie právneho štátu. Z uvedeného vyplýva, že aj princíp lex retro non agit je princípom všeobecným (a teda aj súkromnoprávnym) a sledujúc ochranu v posudzovanom prípade žalobcom nadobudnutých práv na základe zmluvy o NFP, nie je v súlade s týmto princípom taká jednostranná zmena dokumentu obsahujúceho zmluvné podmienky, ktorá druhú zmluvnú stranu bez jej súhlasu a vedomia späťne zbavuje na základe zmluvy o NFP už skôr nadobudnutých práv. Ak by tomu tak malo byť, ako uvádza súd prvej inštancie v bode 29. odôvodnenia napádaného rozsudku, je potom nevyhnutné okamžite začať verejnosti vysvetľovať, že je nezodpovedné uzatvárať zmluvy o NFP so „štátom“, pretože v týchto prípadoch pacta sunt servanda ani princíp ochrany legitímnych očakávaní neplatí.

25. Neudržateľnosť takéhoto prístupu podľa odvolacích tvrdení žalovaného vyplýva aj z dôkazu - Správa z vládneho auditu č. A 467 K 2987, ktorý súdu predložil žalovaný, a ktorý hoci súd prvej inštancie deklaruje, že ho žalovaný súdu predložil (bod 10. odôvodnenia napádaného rozsudku) a tiež, že ho súd vykonal (bod 8. odôvodnenia napádaného rozsudku), ostal súdom úplne nevyhodnotený. Podľa tejto správy pod slovným spojením uvedeným v bode 5.32 čl. 5 zmluvy „v zmysle neskorších aktualizácií“ možno rozumieť len aktualizácie platné a účinné v čase platnosti a účinnosti danej zmluvy, nie následne. Taktiež jednostranný právny úkon zo strany riadiaceho orgánu nemôže mať za následok zmenu podstatnej náležitosti zmluvy, obsahu zmluvy (zmenu schváleného rozpočtu).

26. Žalovaný poukazuje na objektívnu prípustnosť rôznych výkladov ustanovenia zmluvy o NFP práve v časti „v zmysle neskorších aktualizácií“ v podanom odvolaní namietal, že v danom prípade bola nevyhnutná aplikácia interpretačného pravidla podľa § 266 ods. 4 Obchodného zákonníka. Keďže sporné slovné spojenie v zmluve o NFP prvýkrát použil žalobca (podľa § 15 ods. 2 zákona 528/2008 Z.z.: „riadiaci orgán zašle žiadateľovi návrh zmluvy“), musí byť vykladané na jeho ťarchu a teda v prospech významu, ktorý mu prikladá žalovaný. Žalovaný interpretuje bod 5.32 zmluvy o NFP in fine tak, že „v znení neskorších aktualizácií“ neznamená nič iné, ako znenie pôvodného predpisu v znení „doterajších“ neskorších aktualizácií predpisu a teda aktualizácii č. 1 až 6., keďže posledná č. 6 nadobudla účinnosť dňa 15.6.2010 a bola účinná v čase uzavretia zmluvy o NFP dňa 17.6.2010. Podľa bodu 5.16 zmluvy o NFP v spojení s článkom 8 ods. 1 VZP prvá veta je „zmluvu možné meniť alebo dopĺňať len na základe vzájomnej dohody oboch zmluvných strán, pričom akékoľvek zmeny a doplnky musia byť vykonané vo forme písomného očíslovaného dodatku k tejto zmluve, pokiaľ v zmluve nie je uvedené inak.“ Zmena dokumentu (aktualizácia č. 10) usmernenie RO N3/2007, na ktorý odkazuje zmluva o NFP nie je tým typom dokumentu, na ktorý sa vzťahuje možnosť tzv. konkludentného súhlasu podľa článku 8 bod 6 VZP. Zmluva o NFP v časti dokumentu usmernenie RO N3/2007 v znení aktualizácie č. 6 nebola zmenená žiadnou ďalšou aktualizáciou na základe výslovného súhlasu žalovaného, ani na základe jeho konkludentného prejavu, keďže túto formu zmluva o NFP neumožňuje. Keby ju aj umožňovala, dodatok odrážajúci aktualizáciu č. 10 nebol nikdy zverejnený v Centrálnom registri zmlúv.

27. Súd prvej inštancie preto podľa názoru žalovaného v tejto časti vec nesprávne právne posúdil, keď vo veci vychádzal (aplikoval) Usmernenia RO č. N3/2007 v znení aktualizácie č. 10 (vo veci neaplikovateľné) namiesto Usmernenia RO č. N3/2007 v znení aktualizácie č. 6 (vo veci aplikovateľné). Súčasne toto pochybenie súdu malo vplyv aj na vecnú správnosť rozsudku.

28. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žiadal odvolací súd, aby napadnutý rozsudok potvrdil a žalovaného zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

29. Nesúhlasil s odvolacou argumentáciou žalovaného, podľa ktorej súd prvej inštancie nemal pri rozhodovaní zohľadňovať uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.04.2022, sp. zn. 2Obdo/28/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22.11.2018, č. k. 1Cob/111/2017-822 a rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 06.03.2017, č. k. 28Cb/46/2015-739. Súdom v danom konaní žiaden právny predpis nebránil zaoberať sa hmotnoprávnou stránkou veci a takýto postup súdov nemožno považovať za protiprávny. To, že je hmotnoprávne posúdenie nadbytočné pri nepreukázaní naliehavého právneho záujmu totiž neznamená, že je protiprávne. Ani žalovaným citovaný názor v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 91/2006 o tom, že pri nepreukázaní naliehavého právneho záujmu je nadbytočné zaoberať sa hmotnoprávnou stránkou veci, neznamená protiprávnosť postupu konajúcich súdov v danom konaní. Citovaný názor v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 91/2006 ani nie je názorom samotného dovolacieho súdu, ale len odvolacieho súdu. Najvyššie súdne authority naopak upozorňujú, aby procesná podmienka naliehavého právneho záujmu nebola aplikovaná spôsobom, že sa súdy vyhnú hmotnoprávnemu posúdeniu veci. (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.04.2021, sp. zn. 9Cdo/7/2021). V oboch konaniach žalovaný zastúpený totožným právnym zástupcom vznášal rovnaké námietky. Preto aj námietky žalovaného v odvolaní už boli podrobené súdnemu prieskumu a boli právoplatne vyriešené. Bolo by v hrubom rozpore so zásadou právnej istoty, ak by tieto námietky žalovaného boli opätovne predmetom súdneho prieskumu v tunajšom konaní a súd by dospel k inému záveru, ako v predchádzajúcom, právoplatne ukončenom konaní, ktoré prešlo aj dovolacím prieskumom.

30. Žalobca zotrval na svojej argumentácii, že žalovaný riadne uzatvoril Zmluvu o NFP, a tak akceptoval všetky podmienky s tým spojené. NFP môže byť poskytnutý výlučne na oprávnené výdavky (bod 3.3. Zmluvy o NFP). Nárok prijímateľa (žalovaného) na NFP vzniká len v rozsahu, v akom poskytovateľ (žalobca) rozhodne o oprávnenosti výdavkov projektu, ako to vyplýva z čl. 16 bod 4.15 VZP a aj z § 7 ods. 6 Zákona o pomoci a podpore. Oprávnenosť výdavkov posudzuje a rozhoduje o nej žalobca kontrolou žiadosti o platbu v zmysle čl. 16 body 4.17 a 4.18 VZP. Pre vzťah založený Zmluvou o NFP boli záväzné aj neskoršie aktualizácie Usmernenia N3/2007, čo vyplýva najmä z bodu 5.32. zmluvy, podľa ktorého schválením výdavku v rozpočte projektu nevzniká prijímateľovi automaticky nárok na uhradenie výdavku, ak nepreukáže oprávnenosť výdavku v zmysle usmernenia RO č. N3/2007 k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007 - 2013 v zmysle neskorších aktualizácií. Poukázal tiež opätovne na to, že otázka rozsahu nároku na NFP pre prejedávaný právny vzťah a otázka aplikovateľnosti Usmernenia N3/2007 pre prejedávaný právny vzťah v tomto konaní bola už posúdená aj Najvyšším súdom SR v jeho uznesení zo dňa 27.04.2022, sp. zn.: 2Obdo/28/2021.

31. K odvolacej námietke žalovaného, podľa ktorej sa súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia nijak nevysporiadal so Správou vládneho auditu č. A 467 K 298717, ktorú predložil v rámci svojej procesnej obrany do konania ako dôkazný prostriedok, žalobca citoval časť odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.04.2022, sp. zn.: 2Obdo/28/2021, v ktorej odvolací súd k tvrdenému opomenutiu, resp. nevykonaniu dôkazov (Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov č. 271401301 zo dňa 23.10.2015., Metodický výklad Centrálného koordinačného orgánu) zo strany konajúcich súdov, uviedol, že takúto vadu v procesnom postupe súdov nevzhliadol, pretože dokazovanie bolo v zmysle odôvodnenia napadnutého rozsudku prvej inštancie preukázateľne vykonané aj tými dôkazmi, pričom obidva konajúce súdy postupovali v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov. V tomto kontexte žalobca poukázal na to, že pokiaľ žalovaný v odvolaní uvádza, že súd prvej inštancie nevyhodnotil ako dôkaz predmetný dokument - Správu vládneho auditu č. A 467 K 2987, je táto argumentácia žalovaného irelevantná.

32. Podľa žalobcu dôkazné bremeno k oprávnenosti výdavkov nesie žalovaný ako prijímateľ. Povinnosť žalovaného ako prijímateľa preukázať oprávnenosť výdavkov vyplýva z viacerých zmluvných dojednaní a dokumentácie, ktorá je podľa zmluvných dojednaní pre zmluvné strany (žalobcu a žalovaného)

záväzná. Podľa bodu 5.32. Zmluvy o NFP „Schválením výdavku v rozpočte projektu nevzniká prijímateľovi automaticky nárok na uhradenie výdavku, ak nepreukáže oprávnenosť výdavku v zmysle usmernenia RO č. N3/2007 k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007 - 2013 v zmysle neskorších aktualizácií.“ Podľa článku 12 bod 1. VZP k Zmluve o NFP „Prijímateľ je počas výkonu kontroly/audit/overovania na mieste povinný najmä preukázať oprávnenosť vynaložených výdavkov a dodržanie podmienok poskytnutia NFP v zmysle Zmluvy.“ Podľa Príručky pre prijímateľa (kód výzvy DOP-SIA-2009/4.1.3/01) záväznej pre žalovaného v zmysle úvodnej časti VZP (dôkaz č. 2 k vyjadreniu žalobcu zo dňa 27.05.2020) „Schválením výdavku v rozpočte projektu nevzniká prijímateľovi nárok na uhradenie výdavku v prípade, že v rámci realizácie projektu nepreukáže okrem reálnosti a oprávnenosti výdavku v súlade s ustanoveniami usmernenia RO č. N3/2007 k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007 - 2013 v zmysle neskorších aktualizácií, aj jeho nevyhnutnosť, hospodárnosť a efektívnosť.“ Aj v rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 07.02.2019, sp. zn. 14Cob/86/2018 súd uviedol, že žalovaný ako prijímateľ má preukázať oprávnenosť výdavkov zo zálohovej platby. Žalobca tiež poukázal na závery vyslovené v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.03.2020, č. k. 6Cob/28/2019-677.

33. Strany žiadne ďalšie písomné vyjadrenia v tejto veci nepodali.

34. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací [§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“)], po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 CSP), viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Pretože nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval to dôležitý verejný záujem, na prejednanie odvolania odvolací súd pojednávanie nenariadil (§ 385 ods. 1 CSP) a rozsudok verejne vyhlásil. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Krajského súdu v Banskej Bystrici (§ 378 ods. 1 a § 219 ods. 1, 3 CSP) a rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

35. Odvolací súd s poukazom na ustanovenia § 383 CSP vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie:

36. Medzi žalobcom ako poskytovateľom a žalovaným ako prijímateľom bola dňa 17. 06. 2010 uzatvorená Zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“) č. Z2714013015401 (ďalej len „Zmluva“), ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli Všeobecné zmluvné podmienky k zmluve o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len „VZP“). Predmetom uzavretej zmluvy bola úprava podmienok pri poskytnutí NFP zo strany žalobcu ako poskytovateľa žalovanému ako prijímateľovi na realizáciu aktivít projektu s názvom: „Rozvoj ľudských zdrojov Občianskeho združenia VIPA“. Tento projekt mal byť v zmysle bodu 3.1. Zmluvy financovaný z NFP v rozsahu 95 % z celkových oprávnených výdavkov na realizáciu aktivít projektu zo štátneho rozpočtu SR a rozpočtu EÚ a v rozsahu 5 % z vlastných zdrojov žalovaného.

37. Žalovaný na základe zmluvy a podaných žiadostí o platbu prijal od žalobcu formou zálohových platieb finančný príspevok v celkovej sume 122.495,34 Eur. Žalovaný v zmysle Zmluvy požiadal prostredníctvom žiadosti o platbu o zúčtovanie zálohových platieb.

38. Žalobca po kontrole žiadostí o platbu zúčtoval sumu zálohových platieb vo výške 102.301,32 Eur. Žalobca žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov č. 27140130154/Z03 zo dňa 23.10.2015, ktorá bola žalovanému doručená dňa 12. 11. 2015 v súlade s čl. 10 ods. 4 VZP stanovil žalovanému povinnosť vrátiť mu neoprávnené (nezúčtované) výdavky v sume 20.194,02 Eur. Žalovaný uvedenú finančnú sumu neuhradil v súlade s článkom 10 bodom 6 VZP do 50 dní od doručenia žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov.

39. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

40. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

41. Podľa § 269 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, účastníci môžu uzavrieť aj takú zmluvu, ktorá nie je upravená ako typ zmluvy. Ak však účastníci dodatočne neurčia predmet svojich záväzkov, zmluva nie je uzavretá.

42. Odvolací súd sa v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 387 ods. 2 CSP plne stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia a v podrobnostiach naň preto odkazuje. Z obsahu súdneho spisu mal odvolací súd potvrdený skutkový stav tak, ako ho zistil aj súd v napadnutom uznesení a z takto zisteného skutkového stavu vyvodil i správny právny záver. Odôvodnenie napadnutého uznesenia poskytuje dostatočný podklad pre prijatie takéhoto rozhodnutia, ktoré je dostatočné, zrozumiteľné a presvedčivé. Súd prvej inštancie sa v ňom logickým spôsobom vysporiadal so všetkými relevantnými skutkovými, ako aj právnymi otázkami dôležitými pre správne posúdenie súdnej veci, a teda spĺňa základné kritéria odôvodnenia rozsudku obsiahnuté v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Rozhodnutie súdu prvej inštancie poskytuje primeranú odpoveď aj na žalovaným uvádzané dôvody odvolania, keďže žalovaný v podanom odvolaní v podstatnej miere zotrval na svojej argumentácii prednesenej v priebehu konania.

43. Žalovaný v podanom odvolaní vytykal súdu prvej inštancie, že žalobcovi priznal žalobný nárok napriek skutočnosti, že žalobca neunesol bremeno tvrdenia o rozhodných skutočnostiach podstatných pre rozhodnutie, keď žalobca v žalobe vôbec netvrdil, ktoré výdavky sú v zmluve o nenávratnom finančnom príspevku oprávnené a v nadväznosti na to potom netvrdil a nepreukázal, že výdavky uplatnené žalovaným nespádajú ani pod jednu z kategórií oprávnených výdavkov v zmysle zmluvy o nenávratnom finančnom príspevku, čo ich robí neoprávnenými. Žalobca len poukázal na žiadosti o platby a tabuľky obsiahnuté v žalobe, z ktorých však nie je zjavné, ktoré položky žalobca vyhodnotil ako neoprávnené. Žalovaný z uvedeného vyvodil, že súd prvej inštancie ho nesprávne zaťažil dôkazným bremenom v rozsahu preukázania oprávnenosti výdavkov. Žalovaný v tejto súvislosti tiež namietal, že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, keď podľa záverov súdu prvej inštancie zo strany žalobca nebolo možné v konaní preukázať, že výdavky sú neoprávnené.

44. Odvolací súd k tejto argumentácii žalovaného uvádza, že rozsah bremena tvrdenia, ako aj rozsah dôkazného bremena, teda okruh skutočností, ktoré v konkrétnej rovine musí strana sporu tvrdiť a preukázať, zásadne určuje hmotnoprávna norma, ktorá je na sporný vzťah aplikovaná.

45. Súd prvej inštancie zmluvný vzťah medzi stranami sporu posúdil správne podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ) ako inomínatnú zmluvu podriadenú režimu Obchodného zákonníka, avšak s nevyhnutným rešpektovaním verejného prvku vzhľadom na charakter žalobcu ako zmluvnej strany, ako aj predmet plnenia dohodnutý v zmluve. Pre vznik inomínatnej zmluvy zákon v § 269 ods. 2 ObZ vyžaduje dostatočné určenie predmetu záväzku, teda dostatočné určenie obsahu práv a povinností zmluvných strán. Pre posúdenie rozsahu bremena tvrdenia ako aj dôkazného bremena bolo v danom prípade potrebné vychádzať z obsahu zmluvy o nenávratnom finančnom príspevku, ktorá určujúcim spôsobom definuje obsah záväzkového vzťahu strán tohto sporu.

46. Podľa bodu 5.32. Zmluvy, schválením výdavku v rozpočte projektu nevzniká prijímateľovi automaticky nárok na uhradenie výdavku, ak nepreukáže oprávnenosť výdavku v zmysle usmernenia RO č. N3/2007 k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007-2013 v zmysle neskorších aktualizácií.

47. Podľa znenia čl. 4. 15 VZP, prijímateľovi vznikne nárok na platbu pri systéme zálohových platieb iba v prípade, ak podá úplnú a správnu Žiadosť o platbu (poskytnutie zálohovej platby aj zúčtovanie zálohovej platby), a to až v momente schválenia Žiadosti o platbu Poskytovateľom. Pri žiadosti o platbu podľa predchádzajúceho odseku vznikne prijímateľovi nárok na vyplatenie príslušnej platby v prípade predloženia úplnej a správnej žiadosti o platbu a v momente schválenia súhrnnej Žiadosti o platbu Certifikačným orgánom. Nárok prijímateľa na vyplatenie príslušnej platby vzniká len v rozsahu v akom poskytovateľ rozhodne o oprávnenosti výdavkov Projektu.

48. V zmysle čl. 10 ods. 1 VZP, prijímateľ je povinný vrátiť NFP alebo jeho časť, ak ho nevyčerpal v oprávnenom období pre výdavky podľa tejto zmluvy.

49. Podľa čl. 10 ods. 6 veta prvá VZP, prijímateľ je povinný odvieť výnos, resp. vrátiť NFP alebo jeho časť alebo príjem uvedený v Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov do 50 (slovom päťdesiatich dní) odo dňa doručenia Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov.

50. Výkladom citovaných ustanovení zmluvy aj odvolací súd dospel k záveru, že zmluvné strany sa dohodli, že nárok prijímateľa (žalovaného) na platbu pri využití systému zálohových platieb vzniká len v rozsahu, v akom poskytovateľ rozhodne o oprávnenosti výdavkov, a to až v momente schválenia žiadosti o platbu poskytovateľom (žalobcom). Ustanovenie 5.32 Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku výslovne ukladá povinnosť prijímateľovi, t.j. žalovanému, aby preukázal oprávnenosť výdavku. Nárok prijímateľa (žalovaného) na vyplatenie príslušnej platby vzniká len v rozsahu, v akom poskytovateľ (žalobca) rozhodne o oprávnenosti výdavkov. Ak prijímateľ (žalovaný) NFP alebo jeho časť nevyčerpá podľa zmluvy, je povinný vrátiť NFP alebo jeho časť uvedený v Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov do 50 (slovom päťdesiatich dní) odo dňa doručenia žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov.

51. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný vedome uzavrel zmluvu, v zmysle ktorej akceptoval, že mu nárok na finančné prostriedky vzniká až schválením oprávnenosti ich použitia. Samotné poskytnutie finančných prostriedkov, ani faktický stav, kedy žalovaný nimi disponoval, nezaložili nárok žalovaného na finančné prostriedky. Žalovaný ako príjemca zálohovej platby až do momentu schválenia oprávnenosti použitia disponoval (a stále disponuje) prostriedkami poskytovateľa. Následne potom platí, že pokiaľ si žalobca vyžiadal poskytnuté finančné prostriedky od žalovaného nazad, znáša žalobca dôkazné bremeno k svojim tvrdeniam z ktorých vyplýva, že žalovanému poskytol sumu peňazí, ku ktorej však v rozsahu žalovanej sumy bola zmarená podmienka spôsobujúca vznik nároku žalovaného (schválenie oprávnenosti výdavkov).

52. Na základe citovaných zmluvných ustanovení preto v záujme dosiahnutia úspechu v tomto spore žalobcovi postačovalo tvrdiť (a následne preukázať), akú sumu zálohových platieb žalovanému poskytol, v akom rozsahu na základe žiadosti o platbu rozhodol o oprávnenosti výdavkov, v akej časti potom poskytnuté zálohové platby nezúčtoval (teda v akej časti rozhodol o neoprávnenosti výdavkov), že podľa zmluvy požiadal žalovaného o vrátenie nezúčtovanej sumy v lehote 50 dní a že žalovaný sumu neoprávnených výdavkov na základe žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov v tejto lehote nevrátil.

53. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca všetky rozhodujúce skutočnosti potrebné pre úspešné uplatnenie jeho nároku na základe zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku na vrátenie sumy neoprávnených výdavkov uviedol, keď v žalobe tvrdil, že na základe žiadosti žalovaného žalovanému poskytol zálohové platby spolu vo výške 122.495,34 Eur. Následne žalovaný požiadal o zúčtovanie zálohových platieb, ktoré žalobca skontroloval, pričom výška oprávnených výdavkov financovaných z NFP predstavovala sumu 102.301,32 Eur. Rozdiel medzi zálohovými platbami a zúčtovanou sumou oprávnených výdavkov pripadajúcou na poskytnuté NFP predstavuje žalovanú sumu 20.194,02 Eur. Rovnako žalobca v podanej žalobe tvrdil, že následne žiadosťou o vrátenie finančných príspevkov č. 27140130154/Z03 zo dňa 23.10.2015 doručenu žalovanému dňa 12.11.2015 vyzval žalovaného na vrátenie nezúčtovanej sumy NFP vo výške 20.194,02 Eur v súlade s článkom 10 ods. 4 VZP, na základe čoho bol žalovaný povinný vrátiť predmetnú sumu do 50 dní od doručenia (čl. 10 ods. 6 VZP), t. j. do 01.01.2016. Žalobca tiež uviedol, že žalovaný túto sumu ani sčasti neuhradil.

54. Všetky vyššie uvedené relevantné a podstatné skutkové tvrdenia žalobcu žalovaný v konaní nerozporoval, preto ich nebolo potrebné dokazovať (§ 151 ods. 1 CSP) a tvorili tak v súdnej veci základ zisteného skutkového stavu.

55. Žalobca podľa odvolacieho súdu potom uniesol bremeno tvrdenia a s tým spojené dôkazné bremeno preukázania ním uplatneného nároku.

56. V zmysle uvedeného nie je možné súhlasiť s odvolacím tvrdením žalovaného, že súd prvej inštancie vychádzal z iného skutkového deja, než bol prednesený v žalobe žalobcu. Súd prvej inštancie

neprekročil podaný návrh, ani dispozičnú zásadu vlastnú civilnému sporovému konaniu a tvrdenia žalobcu posudzoval na základe obsahu dohodnutého záväzku sporových strán.

57. Nebolo tiež povinnosťou žalobcu osobitne uvádzať, ktoré konkrétne výdavky je nutné považovať za neoprávnené a z akých dôvodov, keď ako správne uviedol súd prvého stupňa v preskúmanom rozhodnutí, na základe zhodného prejavu vôle zmluvných strán bolo žalobcovi zverené oprávnenie rozhodovať o oprávnenosti výdavkov a pokiaľ potom žalobca autoritatívne vyhodnotil výdavky v sume 20.194,02 Eur ako neoprávnené, žalovanému nárok na ich vyplatenie nevznikol, ten mu mohol vzniknúť len momentom schválenia žiadosti o platbu poskytovateľom, k čomu v časti žalovanej sumy 20.194,02 Eur nedošlo. Žalobcovi tak stačilo v tomto súdnom konaní pre úspech v spore tvrdiť len to, v akej časti z poskytnutej sumy finančných prostriedkov nárok žalovanému na platbu vznikol bez toho, aby podrobne špecifikoval konkrétne výdavky, ktoré považoval za oprávnené alebo neoprávnené. Vo zvyšku potom nárok žalovanému nevznikol, čím je z pohľadu žalobcu dôvodné, aby sa domáhal ich vrátenia. Žalobca vo vzťahu ku konkrétnym výdavkom administratívnu kontrolu preverenia ich oprávnenosti vykonal v rámci svojej kompetencie, ktorá mu bola zverená na základe autonómnej vôle strán prejavenej v posudzovanej zmluve o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. V zmysle zmluvy mal potom žalobca možnosť žiadať žalovaného o platbu v rozsahu žalovanej sumy neschváliť, čo malo za následok, že žalovanému nárok na jej nadobudnutie nevznikol.

58. Akákoľvek obrana žalovaného voči skutkovým tvrdeniam vymedzeným žalobcom už bola potom v procesnej dispozícii žalovaného. Pokiaľ žalovaný na rozdiel od žalobcu tvrdil, že jemu nárok na žalovanú sumu vznikol, skutkové tvrdenia, z ktorých by vznik tohto nároku vyplýval, ako aj dôkazné bremeno k takýmto skutkovým tvrdeniam, znášal žalovaný. Súd prvej inštancie preto správne vyhodnotil, že bolo na žalovanom v rámci svojej procesnej obrany proti takto uplatnenému nároku preukázať oprávnenosť výdavkov (k tomu por. aj bod 5.32. Zmluvy).

59. Odvolací súd súhlasí s právnym názorom žalovaného, že došlo k nesprávnemu aplikovaniu tzv. negatívnej dôkaznej teórie, pokiaľ súd prvej inštancie konštatoval, že nie je povinnosťou žalobcu preukazovať neexistujúcu skutočnosť, teda že výdavky žalovaného oprávnené neboli, pretože preukázanie neoprávnenosti výdavkov je objektívne možné. Preukázanie neoprávnenosti výdavkov nie je možné stotožňovať s preukázaním neexistencie určitej skutočnosti. Napriek tomu pre posúdenie daného prípadu bolo podstatné to, že súd prvej inštancie správne posúdil rozloženie dôkazného bremena v rámci tohto sporu, takže jeho formulačné pochybenie nemohlo sponchybníť vecnú správnosť posudzovaného rozhodnutia.

60. Žalovaný ani v konaní pred súdom prvého stupňa, ani v odvolacom konaní neoznačil také zmluvné (prípadne zákonné) ustanovenie, ktoré by žalobcovi ukladalo povinnosť preukázať (ne)oprávnenosť výdavkov. Žalobcovi postačilo konštatovať, že z celej poskytnutej sumy príspevku bola iba jeho určitá časť vyhodnotená ako oprávnená použitá.

61. Aby mohol byť žalovaný v tomto spore úspešný, bolo potrebné, aby v spore preukázal existenciu dohody (zmluvy) alebo inej právnej skutočnosti, na základe ktorej bol oprávnený na prijatie sumy 20.194,02 Eur.

62. Správne potom tiež súd prvej inštancie uzavrel, že okrem námietky nesprávnej aplikácie usmernenia RO č. N3/2007 v znení jeho aktualizácie č. 10, žalovaný neuviedol žiadne iné vlastné skutkové tvrdenia, ktorými by preukázal nárok na uhradenie všetkých ním uplatnených výdavkov v sume 20.194,02 Eur.

63. Procesná obrana žalovaného proti uplatnenému nároku žalobcu na vrátenie nezúčtovanej sumy 20.194,02 Eur spočívala v tvrdení, že žalobca za nezaúčtovanú považuje tú časť poskytnutých zálohových platieb, ktoré žalobca „ex post“ jednostranne za oprávnené neuznal, keď aplikoval na krátenie riadne uplatnených výdavkov tzv. Metodické usmernenie riadiaceho orgánu č. N3/2007 (ďalej len „usmernenie RO č. N3/2007“) v znení aktualizácie č. 10, prijaté jednostranne žalobcom až po uzatvorení zmluvy, účinné od 09.09.2011, pričom podľa presvedčenia žalovaného mal žalobca aplikovať konštatované usmernenie v znení jeho aktualizácie č. 6, ktorá nadobudla účinnosť dňa 15.6.2010 a teda bola účinná v čase uzavretia zmluvy o NFP dňa 17.6.2010.

64. Keďže žalobca v korelácii s týmto tvrdením žalovaného uviedol, že vznik nároku na NFP podlieha preukázaniu jeho oprávnenosti podľa usmernenia N3/2007 v zmysle jeho neskorších aktualizácií, správne súd prvej inštancie vyhodnotil, že sporným bolo v konaní krátenie poskytnutia finančných prostriedkov zo strany žalobcu na základe aplikácie Usmernenia RO č. N3/2007 v znení jeho aktualizácie č. 10 účinne až po uzatvorení zmluvy.

65. V nadväznosti na uvedené sa súd prvej inštancie správne zaoberal výkladom bod 5.32 Zmluvy, v ktorom sa strany sporu dohodli, že: „Schválením výdavku v rozpočte projektu nevzniká prijímateľovi automaticky nárok na uhradenie výdavku, ak nepreukáže oprávnenosť výdavku v zmysle usmernenia RO č. N3/2007 k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007-2013 v zmysle neskorších aktualizácií.“

66. Z odseku 29. preskúvaného rozhodnutia vyplýva, že súd v danej veci dospel k záveru, že nie je daný dôvod odkloniť sa od konštantnej rozhodovacej činnosti súdov a usmernenie RO č. N3/2007 v znení jeho aktualizácie je potrebné považovať za dokument „sui generis“, ktorý sa aplikuje na daný vzťah v momente výkonu kontroly a nie k momentu vynaloženia výdavkov, keďže ide o interný predpis vydaný v súvislosti a pre účely poskytovania nenávratného finančného príspevku.

67. Odvolateľ v podanom odvolaní vytýkal súdu prvej inštancie, že nesprávne právne posúdil otázku aplikovateľnosti usmernenia RO č. N3/2007 v znení aktualizácie č. 10, ktoré sa stalo účinným až po uzatvorení zmluvy o NFP, takéto posúdenie podľa žalovaného porušuje princíp právnej istoty, zákaz retroaktivity, princíp ochrany nadobudnutých práv (iura quaestita). Podľa žalovaného ide o jednostrannú zmenu podmienok bez súhlasu druhej strany, ktorú by bolo možné docieľiť len uzavretím dodatku k Zmluve zverejnenom v centrálnom registri zmlúv.

68. Odvolací súd po preskúmaní tejto odvolacej námietky žalovaného považuje za správny názor súdu prvého stupňa, že požiadavka preukázania oprávnenosti výdavkov vynaložených v konkrétnom čase vždy podľa aktuálneho usmernenia RO č. N3/2007, teda aj jeho aktualizácie č. 10, je založená dohodou zmluvných (sporových) strán, čo nepochybne vyplýva z obsahu bodu 5.32. Zmluvy. Odvolací súd tiež poukazuje na skutočnosť, že žalovaný súhlasil s takto nastavenými podmienkami zmluvy, vrátane podmienok a kritérií posudzovania oprávnenosti výdavkov. V danom prípade sa nejedná o jednostrannú zmenu obsahu zmluvy na základe prejavenej vôle jednej zmluvnej strany, teda žalobcu, keď žalovaný prístupím na takéto zmluvné dojednanie dal na takýto postup súhlas a s vedomím o takomto obsahu Zmluvy žalovaný do zmluvného vzťahu so žalobcom vstupoval. Relevantným pre posúdenie daného prípadu aj podľa odvolacieho súdu bolo, že žalovaný ako žiadateľ o nenávratný finančný príspevok s takto nastavenými podmienkami posudzovania oprávnenosti výdavkov po formálnej i obsahovej stránke a podľa vždy aktuálneho usmernenia RO č. N3/2007 výslovne súhlasil a preto niet právneho dôvodu na to, aby súd nerešpektoval takto stranami zmluvne nastavené podmienky.

69. Správne súd prvej inštancie tiež v tejto súvislosti poukázal na to, že v danom prípade nejde o výlučne súkromnoprávny charakter záväzkového vzťahu strán založeného zmluvou podľa úpravy v Obchodnom zákonníku. Tento zmluvný záväzok obsahuje aj prvky verejného práva, absentuje v ňom typická obchodnoprávna kauza, keďže sa ním sleduje verejnoprospešný cieľ. Žalovaný tak získava benefit bez reálnej protihodnoty a je tak daný verejný záujem na tom, aby sa s NFP získaným z verejných zdrojov nakladalo hospodárne a efektívne, čím je daná nevyhnutnosť kontroly oprávnenosti vynaložených výdavkov, čomu zodpovedajú aj zmluvne nastavené podmienky zmluvného vzťahu žalobcu a žalovaného, ktoré sa žalovaný pripojením svojho podpisu na zmluve rozhodol akceptovať. Preto nie sú dôvodné námietky odvolateľa ohľadom neprípustnosti podľa neho jednostranného posudzovania a rozhodovania o (ne)oprávnenosti výdavkov projektu žalobcom ako poskytovateľom, keďže tento bol na vykonanie takejto „jednostrannej“ kontroly v záujme kontroly nakladania s verejnými zdrojmi na základe uzavretej zmluvy povolaný a zároveň žalovaný uzavretím zmluvy vyjadril s takouto kompetenciou žalobcu súhlas..

70. Pokiaľ žalovaný poukázal aj na skutočnosť, že ustanovenie článku 5 bod 5.32 Zmluvy umožňuje viaceré jeho výklady, znenie tohto článku vzhľadom na jeho jazykovú jednoznačnosť nedáva priestor pre aplikáciu výkladových pravidiel prejavu vôle podľa § 266 vrátane § 266 ods. 4 Obchodného zákonníka. Podľa § 266 ods. 4 Obchodného zákonníka prejav vôle, ktorý obsahuje výraz pripúšťajúci rôzny výklad, treba pri pochybnostiach vykladať na ťarchu strany, ktorá ako prvá v konaní tento výraz použila. Vo

všeobecnosti nemožno vylúčiť, že výraz alebo slovné spojenie pripúšťa rozmanitý výklad a vtedy je potrebné použiť interpretačné pravidlá na zistenie obsahu prejavu vôle. V posudzovanom prípade takáto situácia nenastala, keďže skúmané ustanovenie článku 5 bod 5.32 Zmluvy je formulované tak, že nevzbudzuje objektívne pochybnosti o jeho obsahu. Toto ustanovenie jednoznačne a výslovne umožňuje, aby sa súčasťou obsahu zmluvy o nenávratnom finančnom príspevku stali i aktualizácie označených dokumentov, a teda i usmernenia RO č. N3/2007, a to bez potreby uzatvorenia osobitného dodatku k zmluve (a jeho následného zverejnenia v Centrálnom registri zmlúv).

71. Názor žalovaného, že aplikáciou usmernenia RO č. N3/2007 v znení jeho neskorších aktualizácií došlo k porušeniu retroaktivity právnych noriem, odvolací súd uvádza, že táto námietka odvolateľa nemôže byť dôvodná, pretože sa jedná o zmluvné dojednanie, o ktorom mal žalovaný preukázateľne vedomosť v čase podpisu zmluvy. Námietka žalovaného o porušení zákazu retroaktivity právnych noriem by bola relevantná len v prípade, ak by bola so spätnými účinkami použitá konkrétna právna norma, avšak v danom prípade usmernenie RO č. N3/2007 ako výsledok zmluvného dojednania strán sporu nie je možné za právnu normu (vydanú na to oprávneným orgánom) považovať.

72. Nemôže obstať ani námietka žalovaného, že takýto výklad cit. ustanovenia je v rozpore s princípom ochrany nadobudnutých práv (iura quaesita), keďže, ako už bolo uvedené, právo na NFP v konkrétnej výške žalovanému mohlo vzniknúť až rozhodnutím o oprávnenosti výdavkov, t.j. až v momente schválenia žiadosti o platbu, nie skôr, preto žalovaný ani žiadne právo pred aplikáciou tohto usmernenia nenadobudol.

73. Žalobca posúdením oprávnenosti výdavkov podľa usmernenia RO č. N3/2007 v znení aktualizácie č. 10 nemohol porušiť ani legitímne očakávania žalovaného, keďže takýto postup uzavretá zmluva priamo predpokladala, pričom žalovaný v konaní netvrdil a ani nepreukázal, že by mu obsah zmluvy nebol známy.

74. Pokiaľ žalovaný v odvolaní namietol, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s dôkazom, ktorý mu predložil, a to so správou z vládneho auditu č. A467K2987, odvolací súd konštatuje, že z ods. 10. preskúmaného rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie správou z vládneho auditu č. A467K2987, avšak z neho nezistil žiadne skutočnosti významné pre toto súdne konanie. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že zásadné pre posúdenie tohto sporu súd prvej inštancie považoval predovšetkým zmluvné ustanovenia, ktoré boli pre strany sporu záväzné.

75. Pokiaľ aj v tejto správe bol vyslovený názor, že slovným spojením „v zmysle neskorších aktualizácií“ možno rozumieť len aktualizácie platné a účinné v čase platnosti a účinnosti danej zmluvy a teda nie následne, odôvodnenie napadnutého rozhodnutia podáva odpoveď na to, prečo konštatovania v tejto správe nie je možné považovať za správne. Nebolo potom potrebné osobitne sa zo strany okresného súdu zaoberať tým, že ním prijaté závery zároveň vyvracajú závery uvedené v správe z vládneho auditu, keďže nie je povinnosťou súdu sa vysporiadať s každou námietkou strany, pokiaľ súdne rozhodnutie podáva odpoveď na zásadné otázky významné pre posúdenie sporu. Žalovaný v konaní ani netvrdil, že by táto správa bola pre strany sporu akýmkoľvek spôsobom záväzná, keď pre strany sporu boli záväzné predovšetkým ustanovenia dotknutej zmluvy. Obsah tejto správy v objektívnej rovine nespochybňuje ani jednoznačnosť jazykového vyjadrenia článku 5 bod 5.32 Zmluvy.

76. Odvolateľ tiež namietol, že súd prvej inštancie nesprávne a neoprávnene vychádzal zo záverov rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 28Cb/46/2015-739, záverov rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1Cob/111/2017-822 a zo záverov uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/28/2021 zo dňa 27.04.2022. Svoju argumentáciu založil na presvedčení, že tieto závery neboli pre súd prvej inštancie v otázke posúdenia neoprávnene výdavkov žalovaného záväzné. Zdôraznil, že žaloba žalovaného v tejto veci bola zamietnutá z procesného dôvodu - neexistencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení a preto sa súdy konajúce v tejto veci nemali vôbec zaoberať hmotnoprávnou stránkou veci.

77. Odvolací súd k tejto argumentácii všeobecne uvádza, že pokiaľ súd zamietá určovaciu žalobu pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, spravidla sa z dôvodu hospodárnosti konania nezaobera následne už vecou samou, teda neposudzuje, či tu tvrdený právny vzťah je, alebo nie je. Aj keď žaloba o splnenie povinností je potom založená na rovnakom právnom vzťahu alebo

práve, nejedná sa v konaní o nej o rovnaký nárok alebo stav a to preto, že súd sa vecou samou s ohľadom na nedostatok naliehavého právneho záujmu zásadne ani nezaoberá a v takomto prípade zamietnutie určovacej žaloby na podklade záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení nemá pre konanie o žalobe na splnenie povinností žiaden význam. Rozhodovacia prax súdov preto dospela k záveru, že právoplatný rozsudok, ktorým bola zamietnutá určovacia žalobca pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, nevytvára prekážku veci rozhodnutej pre žalobu na plnenie.

78. Odvolací súd preto predovšetkým uvádza, že právne účinky súdnych rozhodnutí prijatých v konaní, ktoré bolo vedené Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 28Cb/46/2015, nebránili súdu prvej inštancie v tomto konaní, aby rozhodol o uplatnenom nároku žalobcu.

79. Súčasne však odvolací súd dáva za pravdu tvrdeniu žalobcu, že ani konštatovanie nedostatku naliehavého právneho záujmu v konaní o žalobe žalovaného v tomto súdnom konaní nebránilo súdom, aby sa v rámci snahy o vyriešenie sporných otázok medzi stranami sporu zaoberali otázkou aplikácie usmernenia RO č. N3/2007 v znení aktualizácie č. 10 pri kontrole zúčtovaných platieb pri posudzovaní oprávnenosti výdavkov žalovaného.

80. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolací súd zistil, že v ods. 27 rozhodnutia sa súd prvej inštancie v plnom rozsahu stotožnil s právnym názorom súdov, ktoré boli vyslovené v konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava I sp. zn. 28Cb/46/2015, ako aj s právnymi názormi súdov vyslovených v obdobných sporoch, keď podľa ods. 9 napadnutého rozhodnutia na podporu svojej argumentácie žalobca predložil rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 28Cb/46/2015-739 zo dňa 06.03.2017 s opravným uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 28Cb/46/2015-747 zo dňa 06.03.2017, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1Cob/111/2017-822 zo dňa 22.11.2018 a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/28/2021 zo dňa 27.04.2022. Zároveň žalobca poukázal na konštantnú rozhodovaciu prax súdov a predložil súdne rozhodnutia v iných obdobných veciach, a to rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.10.2018, č. k. 1Cob/7/2018-704, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 12.07.2017, č. k. 34Cb/112/2014-661, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 07.02.2019, č. k. 14Cob/86/2018, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 27.07.2017, č. k. 19Cb/518/2015-1299, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18.06.2019, č. k. 2Cob133/2018-770, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 19.06.2017, č. k. 11C/23/2015-589, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.07.2019, č. k. 10Co/81/2018-444, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28.11.2017, č. k. 20C/259/2015-380 a rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.03.2020, č. k. 6Cob/28/2019-677, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 28.11.2018, č. k. 22Cb/122/2016-595.

81. Z odôvodnenia súdu prvej inštancie nevyplýva odvolacie tvrdenie žalovaného, že súd prvej inštancie v danom prípade považoval rozhodnutia súdov prijaté v konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava I sp. zn. 28Cb/46/2015 za záväzné pre posúdenie daného prípadu. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia vyplýva len to, že konajúci súd prvej inštancie sa v tejto veci len stotožnil so závermi, ktoré boli v tomto konaní vyslovené. Ďalej súd prvej inštancie odkázal aj na obsahu ďalších súdnych rozhodnutí, ktoré žalobca do konania predložil. Celkom zjavne sa jedná o argumentáciu súdu, ktorou súd prvého stupňa zdôraznil správnosť svojho rozhodnutia v rámci svojej povinnosti dbať na to, aby jeho rozhodnutie bolo presvedčivé aj z pohľadu aktuálnej rozhodovacej praxe ostatných súdov v obdobných veciach.

82. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia nekonštatoval, že by tieto závery boli pre neho záväzné, poukázal na ich správnosť a následne v odsekoch 28. a nasl. napadnutého rozhodnutia podrobne uviedol svoj názor na sporné otázky, ktoré boli predmetom posúdenia v tomto súdnom konaní.

83. Odvolací súd ďalej dopĺňa, že stabilitu práva, právnu istotu jednotlivca a v konečnom dôsledku tiež mieru dôvery občanov v právo a v inštitúcie právneho štátu ako takého ovplyvňuje aj to, akým spôsobom orgány aplikujúce právo, teda predovšetkým súdy, ktorých základnou úlohou je poskytovať ochranu právam, pristupujú k výkladu právnych noriem, zmluvných ustanovení a k rozhodovaniu sporov. Princíp predvídateľnosti rozhodovania v podstate znamená, že účastníci právnych vzťahov môžu legitímne očakávať, že súdne orgány budú skutkovo a právne v porovnateľných prípadoch rozhodovať rovnako. Iba takýto postup totiž rešpektuje právnu istotu a nie je možné opomínať to, že dôsledné dodržiavanie

tohto princípu sa významne pozitívne prejavuje i v rámci celkového nazerania spoločnosti na význam a rolu práva. Predvídateľnosť súdneho rozhodovania patrí rovnako medzi základné zásady spravodlivého procesu, takže porušenie princípu predvídateľnosti súdneho rozhodovania a ochrany legitímneho očakávania účastníkov predstavuje porušenie práva na spravodlivý proces, ktoré predstavuje ústavne chránené právo strany sporu.

84. Ani z pohľadu odvolacieho súdu nebolo možné v posudzovanom prípade prehliadnuť, že v danom prípade sú v zásade posudzované tie isté sporné otázky dokonca medzi tými istými účastníkmi z rovnakého zmluvného vzťahu, ktoré boli zodpovedané aj v konaní pred Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 28Cb/46/2015, a to bez ohľadu na skutočnosť, že súdy konajúce v uvedenej veci sa pre nedostatok naliehavého právneho záujmu nemuseli zaoberať meritom veci, napriek tomu však v záujme predchádzaniu vzniku sporu venovali pozornosť aj sporným otázkam viažucim sa k uplatnenému nároku žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy, avšak výsledky ich rozhodovacej činnosti žalovaného napriek tomu nepresvedčili, aj keď v priebehu konania žiadal konanie prerušiť až do rozhodnutia dovolacieho súdu v tejto veci.

85. Bolo potom povinnosťou okresného súdu zobrať do úvahy prípadné legitímne očakávania strán sporu oboch konaní, keď žalovaný v konaní pred Okresným súdom Bratislava I vystupoval v procesnom postavení žalobcu a žalobca v procesnej pozícii žalovanej strany. Vzhľadom k princípu predvídateľnosti súdneho rozhodovania je spravidla neprípustné, aby súdy rozhodovali inak o skutkovo i právne totožných otázkach, aj keď tieto otázky posudzujú ako otázky predbežné. Pokiaľ aj skôr prebiehajúce konanie pred Okresným súdom Bratislava I medzi rovnakými účastníkmi nevyriešilo sporné otázky strán sporu záväzne, nepochybne založilo legitímne očakávania účastníkov tohto konania (najmä žalobcu), že rovnaké otázky budú v tomto konaní zodpovedané rovnakým spôsobom. Uvedené závery platia aj vo vzťahu k ostatným rozhodnutiam súdov, na ktoré poukázal žalobca a ktoré potom musí okresný súd v záujme zachovania princípu právnej istoty zohľadniť pri posudzovaní tohto prípadu. Súdy by totiž mali skutkovo a právne v porovnateľných prípadoch rozhodovať v zásade rovnako, okrem prípadu, ak nesvedčí pre iný postup dôležitý dôvod. Pokiaľ však súd postupuje v obdobných prípadoch inak, musí vo svojom rozhodnutí uviesť a náležite vysvetliť dôvody, pre ktoré sa priklonili k opačným záverom.

86. Pokiaľ potom súd prvej inštancie za účelom správnosti ním prijatého rozhodnutia odkázal na závery súdov v konaní pred Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 28Cb/46/2015, ktorých správnosť vyslovil dokonca i dovolací súd, a zároveň odkázal na rozhodnutia súdov, ktoré do konania na podporu svojho názoru predložil žalobca s tým, že sa s nimi stotožňuje, takýto postup súdu prvej inštancie odvolací súd hodnotí ako v súlade so zákonom, ako aj v súlade s princípom predvídateľnosti súdneho rozhodovania a ochrany legitímnych očakávaní účastníkov tohto konania. Z tohto dôvodu odvolací súd vyhodnocuje túto argumentáciu žalovaného v podanom odvolaní ako nedôvodnú.

87. Len okrajovo odvolací súd dodáva, že žalobca v rámci svojho procesného útoku odkázal na viaceré súdne rozhodnutia preukazujúce jeho tvrdenie, že oprávnenosť výdavkov je potrebné posudzovať podľa usmernenia aktuálneho v čase vykonania administratívnej kontroly pri posudzovaní žiadosti o platbu, žalovaný naopak v tomto smere neoznačil a ani nepredložil žiadne súdne rozhodnutie, v ktorom by bol vyslovený opačný právny názor.

88. Vzhľadom na vyššie konštatované skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku veci samej, ako aj v závislom výroku o náhrade trov konania, je vecne správny, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

89. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

90. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

91. Rozhodnutie bolo senátom odvolacieho súdu prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).